

A bírálóbizottság értékelése

Pete László doktori dolgozatának témája az 1860-as években Dél-Olaszországban zajló polgárháború, az úgynevezett *brigantaggio* történetére és a magyar légió e területen zajló rendfenntartó küzdelmeire vonatkozik. A kérdés historiográfiáját nagyon sokáig kettősség jellemezte, amelyben a déli megközelítés egyfajta szabadságharcként, az északi interpretáció pedig banditizmusként ábrázolta a polgárháborús eseményeket. A *Risorgimento* hivatalos historiográfiájával szembenálló „revizionista történetírás” ellentétein elsősorban a 20. század tudományos összeggzései próbáltak meg felülemelkedni, és ebben a téma magyar vonatkozásai is szerepet kaptak. A dolgozatban sikerült a *brigantaggio* átfogó elemzésével szintézisszerűen definiálni és nagyívű történeti kontextusba helyezni az olasz egység ellen fellépő polgárháborús mozgalom jelenségét, amely szorosan kapcsolódik a magyar légió dél-olaszországi alkalmazásának egyik eddig jobbára feltáratlan történetéhez. A disszertáció jól mutatja a szerző széles körű tájékozottságát a téma rendkívül gazdag nemzetközi szakirodalmában és a levéltári források feltárásában való jártasságát. A dolgozat fő eredményei közül kiemelendő a banditizmus és a *brigantaggio* gyakran összemosódó jelenségeinek különválasztása és az utóbbi kialakulásának összetett társadalmi és politikai okainak a bemutatása. A disszertáció rámutat a Kettős Szicíliai Királyság szétesésével kialakult helyzet egyediségén és polgárháborút erősítő ellentétein túl az európai nagyhatalmak szerepére is. Szintén fontos tudományos eredménynek tekinthető a hagyományos Észak-Dél ellentét sematikus ábrázolását meghaladó árnyaltabb történeti elemzése és a *brigantaggio* mozgalom fejlődési szakaszainak bemutatása. Magyar szempontból elsősorban a Magyar Nemzeti Igazgatóság felügyelete alatt álló magyar légió 1861-62-es és 1865-66-os alkalmazására vonatkozó eddig feldolgozatlan és publikálatlan újabb források feltárása terén elért eredményei a legfontosabbak. A dolgozat fontos kérdéseket tisztázó, tekintélyes mennyiségű forrásanyagot feldolgozó, világos és logikus szerkezetben fölépített, korrekt szaknyelven és élvezetes stílusban megalkotott kiegyensúlyozott monográfia, amely komoly eredménye a 19. századdal foglalkozó történeti kutatásnak.